TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. spalio 3 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 17 straipsnio 1 dalis – Jurisdikcija, susijusi su vartotojų sutartimis – Sąvoka „vartotojas“ – Fizinis asmuo, prekiaujantis užsienio valiuta tarptautinėje valiutų rinkoje per maklerio bendrovę – Reglamentas (EB) Nr. 593/2008 („Roma I“) – Direktyva 2004/39/EB – Sąvoka „mažmeninis klientas“

Byloje C-208/18

dėl *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika) 2018 m. kovo 13 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. kovo 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Jana Petruchová

prieš

FIBO Group Holdings Limited

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai C. Toader, A. Rosas, L. Bay Larsen ir M. Safjan (pranešėjas),

generalinis advokatas E. Tanchev,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. sausio 31 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– J. Petruchová, atstovaujamos *advokát* M. Hostinský,

– *FIBO Group Holdings Limited*, atstovaujamos *advokát* J. Komárek,

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vláčil,

– Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Šimerdová ir M. Heller,

* Proceso kalba: čekų.

susipažinęs su 2019 m. balandžio 11 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 17 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Jana Petruchová ir *FIBO Group Holdings Limited* (toliau – FIBO) ginčą dėl prašymo sumokėti skirtumą tarp J. Petruchová gauto pelno ir pelno, kurį ji būtų gavusi, jei FIBO būtų nedelsdama įvykdžiusi jos pateiktą pavedimą pirkti valiutą.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1215/2012

3 Reglamento Nr. 1215/2012 15, 16 ir 18 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(15) jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. <…>

(16) jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą. <…>

<…>

(18) kalbant apie draudimo, vartotojų ir darbo sutartis, silpnesnioji šalis turėtų būti ginama pagal jurisdikcijos taisykles, kurios yra palankesnės tokios šalies interesams negu bendrosios taisyklės.“

4 Šio reglamento II skyriaus 4 skirsnis „Jurisdikcija dėl bylų, susijusių su vartojimo sutartimis“ apima jo 17–19 straipsnius. Reglamento 17 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Jurisdikcija dėl bylų, susijusių su vartojimo sutartimis, kurias sudaro asmuo, vartotojas, ir kurių dalykas nėra laikomas šio asmens komercine ar profesine veikla, nustatoma pagal šį skirsnį, nedarant poveikio 6 straipsniui ir 7 straipsnio 5 punktui, jeigu:

a) sutartis sudaryta dėl prekių pirkimo (pardavimo) išsimokėtinai grąžinant dalinių įmokų kreditą;

b) sutartis sudaryta dėl dalimis grąžinamos paskolos arba dėl bet kurios kitos formos kredito, suteikto prekių pirkimui (pardavimui) finansuoti; arba

c) visais kitais atvejais, sutartis buvo sudaryta su šalimi, vykdančia komercinę arba profesinę veiklą valstybėje narėje, kurioje yra vartotojo nuolatinė gyvenamoji vieta, arba kitu būdu tokią veiklą susiejančia su minėta valstybe nare ar keliomis valstybėmis, įskaitant pastarąją, ir jeigu minima sutartis yra priskiriama tokios veiklos sričiai.

<…>

3. Šis skirsnis netaikomas vežimo sutarčiai, išskyrus sutartis, kuriose už bendrą kainą numatyta kelionė ir nakvynė.“

5 To paties reglamento 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Vartotojas gali pareikšti ieškinį kitai sutarties šaliai valstybės narės, kurioje yra tos sutarties šalies nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, teismuose arba, neatsižvelgiant į kitos sutarties šalies nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, – vartotojo nuolatinės gyvenamosios vietos teismuose.“

6 Reglamento Nr. 1215/2012 19 straipsnis suformuluotas taip:

„Šio skirsnio nuostatų galima nesilaikyti tik pagal susitarimą:

1) kuris buvo sudarytas po to, kai kilo ginčas;

2) pagal kurį vartotojui leidžiama pareikšti ieškinį kituose teismuose, nei nurodyti šiame skirsnyje; arba

3) kuris yra sudarytas tarp vartotojo ir kitos sutarties šalies, kurių abiejų nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta arba įprastinė gyvenamoji vieta susitarimo sudarymo momentu buvo toje pačioje valstybėje narėje, ir pagal kurį jurisdikcija suteikiama tos valstybės narės teismams su sąlyga, kad toks susitarimas neprieštarauja tos valstybės narės teisei.“

7 Šio reglamento 25 straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Susitarimai dėl jurisdikcijos ar turto patikėjimo dokumento nuostatos dėl jurisdikcijos pasirinkimo neturi teisinės galios, jeigu jie prieštarauja 15, 19 ar 23 straipsniui arba jeigu teismai, kurių jurisdikcijos išvengiama, turi išimtinę jurisdikciją pagal 24 straipsnį.“

Reglamentas „Roma I“

8 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės („Roma I“) (OL L 177, 2008, p. 6, klaidų ištaisymas OL L 309, 2009, p. 87; toliau – reglamentas „Roma I“) 7, 28 ir 30 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(7) Šio reglamento materialinė taikymo sritis ir nuostatos turėtų atitikti 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (Briuselis I) [(OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma II) [(OL L 199, 2007, p. 40)].

<…>

(28) Svarbu užtikrinti, kad teisėms ir prievolėms, sudarančioms finansinę priemonę, nebūtų taikomos vartojimo sutartims taikytinos bendrosios teisės normos, kadangi dėl to kiekvienai išleistai priemonei galėtų tekti taikyti skirtingą teisę, tokiu būdu pakeičiant jų pobūdį ir užkertant kelią jų siūlymui ir prekybai jomis kaip keičiamomis tarpusavyje. <…>

(30) Šio reglamento tikslais finansinės priemonės ir perleidžiami vertybiniai popieriai atitinka [2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos] direktyvos 2004/39/EB [dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir

Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančios Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 263)] 4 straipsnyje nurodytas priemones.“

9 Reglamento „Roma I“ 1 straipsnio „Materialinė taikymo sritis“ 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Šis reglamentas teisės kolizijos atvejais taikomas sutartinėms prievolėms civilinėse ir komercinėse bylose.“

10 Šio reglamento 6 straipsnyje „Vartojimo sutartys“ nustatyta:

„1. Nedarant poveikio 5 ir 7 straipsnių taikymui, sutarčiai, sudarytai tarp fizinio asmens, siekiančio tikslų, kurie gali būti laikomi nesusijusiais su jo darbu ar profesine veikla (vartotojas), ir kito asmens, atliekančio savo darbą arba vykdančio profesinę veiklą (profesionalas), taikoma vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybės teisė, jei profesionalas:

a) vykdo komercinę ar profesinę veiklą vartotojo įprastos gyvenamosios vietos valstybėje; arba

b) bet kokiomis priemonėmis kreipia šią veiklą į tą valstybę ar kelias valstybes, tarp kurių yra ta valstybė,

ir ta sutartis patenka į tokios veiklos sritį.

<…>

4. 1 ir 2 dalys netaikomos:

<…>

d) teisėms ir pareigoms, sudarančioms finansinę priemonę, ir teisėms ir pareigoms, sudarančioms perleidžiamų vertybinių popierių išleidimo, siūlymo visuomenei arba viešo pasiūlymo perimti, taip pat kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų pasirašymo ar išpirkimo sąlygas, kiek ši veikla nesudaro finansinių paslaugų teikimo.

<…>“

Direktyva 2004/39

11 Direktyvos 2004/39 4 straipsnio „Sąvokos“ 1 dalyje buvo nustatyta:

„Šioje direktyvoje naudojamos šios sąvokos:

<…>

10) „klientas“ – tai bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuriam investicinė įmonė teikia investicines ir (ar) pagalbines paslaugas;

11) „profesionalus klientas“ – tai klientas, atitinkantis II priede nustatytus kriterijus;

12) „mažmeninis klientas“ – tai neprofesionalus klientas;

<…>

17) „finansinė priemonė“ – tai I priedo C skirsnyje nurodytos priemonės;

<…>“

12 Direktyvos 2004/39 I priedo C skirsnyje „Finansinės priemonės“ pateiktas šioje direktyvoje nurodytų finansinių priemonių sąrašas; tarp tokių priemonių šio skirsnio 9 punkte buvo nurodyti „finansiniai susitarimai dėl skirtumų [(*financial contracts for differences*)]“.

13 Direktyvos 2004/39 II priedo I skirsnyje „Profesionaliais laikomų klientų kategorijos“ buvo nurodyta:

„Šioje direktyvoje toliau nurodyti subjektai turėtų būti laikomi profesionaliais, teikiant bet kokias investicines paslaugas, vykdant veiklą ir sandorius su finansinėmis priemonėmis.

1) Subjektai, kurie turi gauti leidimą veiklai finansų rinkose arba kurių veikla šiose rinkose turi būti reguliuojama. Turėtų būti laikoma, kad toliau pateiktame sąraše yra įtraukti visi subjektai, gavę leidimus veiklai ir vykdantys minėtiems subjektams būdingą veiklą: <…>
   a) kredito įstaigos;
   b) investicinės įmonės;
   c) kitos įgaliotos ar reguliuojamos finansų institucijos;

   <…>

2) Didelės įmonės, atitinkančios du iš toliau pateiktų pagal įmonės dydį taikomų reikalavimų:

   – bendras balansas: 20 000 000 eurų,

   – grynoji apyvarta: 40 000 000 eurų,

   – nuosavos lėšos: 2 000 000 eurų.

3) Šalies ir regiono Vyriausybės, valdžios institucijos, valdančios valstybės skolą, centriniai bankai, tarptautinės ir viršvalstybinės institucijos, pavyzdžiui, Pasaulio bankas, [Tarptautinis valiutos fondas (TVF)], [Europos Centrinis Bankas (ECB)], [Europos investicijų bankas (EIB)] ir kitos panašios tarptautinės organizacijos.

4) Kiti instituciniai investuotojai <…>

Pirmiau paminėti subjektai laikomi profesionaliais. Tačiau jie gali reikalauti juos laikyti neprofesionaliais, o investicinės įmonės gali sutikti suteikti jiems didesnę apsaugą. Jeigu investicinės įmonės klientas yra pirmiau nurodyta įmonė, prieš suteikdama kokias nors paslaugas, ši investicinė įmonė turi informuoti jį, kad, remiantis investicinėje įmonėje turima informacija, toks klientas laikomas profesionaliu ir su juo bus atitinkamai elgiamasi, nebent investicinė įmonė ir klientas susitartų kitaip. <…>

<…>“

14 Šios direktyvos II priedo II skirsnyje „Klientai, kurie jų prašymu gali būti laikomi profesionaliais“ buvo II.1 punktas „Identifikavimo kriterijai“. Šiame punkte buvo numatyta:

„<…>

Dėl to investicinėms įmonėms turėtų būti leidžiama bet kurį pirmiau nurodytą klientą laikyti profesionaliu tik tuomet, kai laikomasi toliau nurodytų reikalavimų ir procedūros. Tačiau neturėtų būti daroma prielaida, kad šie klientai turi tokių pačių žinių apie rinką ir patirties, kaip ir 1 skirsnyje išvardinti klientai.

Bet koks <…> apsaugos atsisakymas laikomas galiojančiu tik tuomet, kai <…> atliktas <…> įvertinimas <…>.

<…>

Vykdant pirmiau minėtą įvertinimą, turi būti laikomasi mažiausiai dviejų iš toliau nurodytų kriterijų:

— per paskutinius keturis metų ketvirčius atitinkamoje rinkoje klientas įvykdė vidutiniškai 10 stambių sandorių per ketvirtį,

— kliento finansinių priemonių portfelis, įskaitant, kaip apibrėžta, grynųjų pinigų depozitus ir finansines priemones, yra didesnis nei 500 000 eurų,

— klientas mažiausiai vienerius metus profesionaliai dirbo ar dirba finansų sektoriuje ir turi reikalingų žinių apie numatomus sandorius ir paslaugas.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

15 J. Petruchová gyvena Čekijos Respublikoje. FIBO yra pagal Kipro teisę įsteigta maklerio bendrovė, profesionaliai veikianti vertybinių popierių srityje.

16 2014 m. spalio 2 d. J. Petruchová su FIBO nuotoliniu būdu sudarė bendrąją sutartį (toliau – bendroji sutartis), ja buvo siekiama leisti jai sudaryti sandorius FOREX (anglų k. *Foreign Exchange*) tarptautinėje valiutų rinkoje (toliau – FOREX rinka), teikiant pavedimus dėl bazinės valiutos pirkimo ir pardavimo, kuriuos FIBO turėjo vykdyti per savo internetinę prekybos platformą.

17 Šiuo tikslu bendrojoje sutartyje buvo numatyta, kad J. Petruchová ir FIBO sudaro pavienes sutartis, laikomas sandoriais dėl kainų skirtumo (toliau – SKS); šie sandoriai yra finansinės priemonės, kurių tikslas – gauti pelną dėl valiutos kursų, taikomų atitinkamai perkant ir parduodant bazinę valiutą, skirtumo kotiruojamos valiutos atžvilgiu.

18 Nors FOREX rinkoje galima sudaryti sandorius naudojantis nuosavomis lėšomis, J. Petruchová pasirinko galimybę prekiauti vadinamaisiais lotais (vieno loto vertė – 100 000 JAV dolerių (USD) (apie 88 000 eurų)) taikant sverto poveikį. Ši schema suteikė jai galimybę prekiauti naudojantis didesniais finansiniais ištekliais, nei ji iš tiesų turėjo. Perkant bazinę valiutą, t. y. „atidarant poziciją“, FIBO jai suteikdavo paskolą, o parduodama bazinę valiutą ir taip „uždarydama poziciją“ ji grąžindavo šią paskolą.

19 Bendrosios sutarties 30 straipsnyje buvo numatyta, kad jurisdikcija pagal susitarimą suteikiama Kipro teismams.

20 2014 m. spalio 3 d. J. Petruchová su FIBO sudarė SKS, pagal jį pateikė pavedimą pirkti 35 lotus konkrečiu kursu Japonijos jenos (JPY) atžvilgiu.

21 Dėl FIBO prekybos sistemoje susidariusios ilgos pavedimų eilės ši bendrovė J. Petruchová pateiktą pavedimą įvykdė uždelsusi 16 sekundžių, per kurias FOREX rinkoje svyravo USD ir JPY keitimo kursas. Dėl šios priežasties FIBO nupirko J. Petruchová nurodytą JAV dolerių sumą kitu USD ir JPY keitimo kursu nei tas, su kuriuo sutiko J. Petruchová, kai patvirtino savo pavedimą pirkti.

22 J. Petruchová teigia, kad jeigu jos pavedimas pirkti bazinę valiutą būtų įvykdytas laiku, o ne uždelsus, ji būtų gavusi tris kartus didesnį pelną.

23 Tokiomis aplinkybėmis 2015 m. spalio 12 d. J. Petruchová pareiškė ieškinį *Krajský soud v Ostravě* (Ostravos apygardos teismas, Čekijos Respublika), tvirtindama, kad FIBO praturtėjo neteisėtai.

24 Kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, J. Petruchová save laiko „vartotoja“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, ir kreipėsi į savo nuolatinės gyvenamosios vietos teismą. Be to, ji teigia, kad pagal šio reglamento 19 straipsnio 1 punktą ir 25 straipsnio 4 dalį susitarimas dėl jurisdikcijos, sudarytas su vartotoju prieš tai, kai kilo ginčas, yra negaliojantis.

25 2016 m. rugsėjo 29 d. nutartimi *Krajský soud v Ostravě* (Ostravos apygardos teismas) atmetė J. Petruchová ieškinį. Šis teismas padarė išvadą, kad susitarimas dėl jurisdikcijos bendrosios sutarties 30 straipsnyje galioja ir kad dėl šios priežasties jis neturi tarptautinės jurisdikcijos priimti sprendimą dėl nagrinėjamo ginčo. Šio teismo teigimu, J. Petruchová nėra „vartotoja“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, nes sudarė nurodytą SKS ne tam, kad patenkintų savo asmeninius poreikius, turi SKS sudaryti būtinų žinių ir kompetenciją, veikė siekdama gauti pelno ir buvo įspėta apie su SKS susijusią riziką ir šių susitarimų netinkamumą „mažmeniniams klientams“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą. Subsidiariai *Krajský soud v Ostravě* (Ostravos apygardos teismas) teigė, kad, siekiant išsaugoti kolizinėmis nuostatomis ir nuostatomis dėl vartojimo sutartims taikomos tarptautinės jurisdikcijos įtvirtintų teisinių sistemų vienodumą, Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip pat kaip ir reglamento „Roma I“ 6 straipsnis. Taigi finansinės priemonės nepatenka į šios nuostatos taikymo sritį.

26 2017 m. sausio 17 d. nutartimi *Vrchní soud v Olomouci* (Olomouco aukštasis teismas, Čekijos Respublika) paliko galioti *Krajský soud v Ostravě* (Ostravos apygardos teismas) nutartį.

27 Šiomis aplinkybėmis J. Petruchová pateikė kasacinį skundą dėl pirmosios nutarties prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika).

28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad jeigu J. Petruchová laikytina vartotoja, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, bendrosios sutarties 30 straipsnis, kuriame pripažįstama išimtinė Kipro teismų jurisdikcija, būtų negaliojantis.

29 Šiuo klausimu tas teismas primena, kad pagal šio reglamento 25 straipsnio 4 dalį susitarimai dėl jurisdikcijos neturi teisinės galios, jeigu jie prieštarauja minėto reglamento 19 straipsnio nuostatoms. Pagal tą straipsnį nuo II skyriaus 4 skirsnio nuostatų, reglamentuojančių su vartojimo sutartimis susijusią jurisdikciją, galima nukrypti tik pagal susitarimą, kuris buvo sudarytas po to, kai kilo ginčas, pagal susitarimą, pagal kurį vartotojui leidžiama pareikšti ieškinį kituose teismuose, nei nurodyti šiame 4 skirsnyje, arba pagal susitarimą, sudarytą tarp vartotojo ir kitos sutarties šalies, kurių abiejų nuolatinė gyvenamoji ar buveinės vieta susitarimo sudarymo momentu buvo toje pačioje valstybėje narėje, pagal kurį jurisdikcija suteikiama tos valstybės narės teismams.

30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, bendrosios sutarties 30 straipsnis neatitinka nė vienos iš šių sąlygų, nes, pirma, bendroji sutartis buvo sudaryta prieš tai, kai kilo ginčas, antra, pagal susitarimą dėl jurisdikcijos iš J. Petruchová atimta Reglamento Nr. 1215/2012 18 straipsnio 1 dalyje numatyta teisė kreiptis į savo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės narės teismus ir, trečia, bendrosios sutarties sudarymo momentu bylos šalių nuolatinė gyvenamoji ir buveinės vieta buvo skirtingose valstybėse narėse.

31 Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl sąvokos „vartotojas“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, aiškinimo ir dėl to, ar asmuo, kurio situacija tokia pati kaip J. Petruchová, gali būti laikomas vartotoju. Šiuo klausimu šis teismas mano, kad Čekijos žemesnės instancijos teismai šią sąvoką aiškino klaidingai.

32 Iš tiesų, pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą, nebūtinai yra „vartotojas“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, nes skiriasi šių dviejų antrinės teisės aktų taikymo sritis ir „mažmeninis klientas“ pagal pirmąjį iš šių aktų gali būti laikomas profesionaliu pagal antrąjį.

33 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nors reikėtų užtikrinti kolizinių normų ir tarptautinę jurisdikciją bylose, susijusiose su vartojimo sutartimis, reglamentuojančių nuostatų įtvirtinamų teisinių sistemų vienodumą, Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalis neturėtų būti aiškinama taip pat kaip reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 1 dalis, nes šių reglamentų dalykas nėra tas pats: pirmajame reglamentuojami procesiniai klausimai, o antrajame – iš teisės normų kolizijos kylančios problemos, siekiant nustatyti taikytiną materialinę teisę. Taigi Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 4 skirsnio nuostatos taikomos sutartims dėl finansinių priemonių ir investicijų, nes į šio skirsnio taikymo sritį nepatenka tik tam tikros vežimo sutartys.

34 Šiuo klausimu pažymėtina, kad iš 2015 m. sausio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37) taip pat matyti, kad pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį neribojama vartotojų apsauga finansinių ir investavimo priemonių srityje.

35 Galiausiai, trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad pripažįstant asmenį „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, neturi reikšmės tai, kad įvykdyti sandoriai yra didelės piniginės vertės, kad atitinkamas asmuo turi specialių žinių ir kompetenciją arba kad nagrinėjama sutartis yra sudėtinga, netipinė arba jos sudarymas šiam asmeniui kelia riziką, apie kurią jam buvo pranešta.

36 Šiomis aplinkybėmis *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 17 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad toks asmuo, kaip ieškovė pagrindinėje byloje, kuris užsiima prekyba [FOREX rinkoje], aktyviai teikdamas pavedimus, nors ir per trečiąją šalį, kuri šią veiklą vykdo profesionaliai, pagal šią nuostatą turi būti laikomas vartotoju?“

Dėl prejudicinio klausimo

37 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad fizinis asmuo, kuris pagal tokią sutartį, kaip SKS, sudarytą su maklerio bendrove, per šią bendrovę sudaro sandorius FOREX rinkoje, gali būti laikomas „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, ir ar kvalifikuojant svarbūs tokie veiksniai, kaip pagal tokias sutartis sudarytų sandorių vertė, su tokių sutarčių sudarymu susijusios rizikos patirti finansinių nuostolių dydis, to asmens žinios ir kompetencija finansinių priemonių srityje ar jo aktyvūs veiksmai sudarant tokius sandorius, taip pat tai, kad finansinės priemonės nepatenka į reglamento „Roma I“ 6 straipsnio taikymo sritį, arba tai, kad tas asmuo yra „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą.

38 Visų pirma primintina, kad Reglamentu Nr. 1215/2012 panaikintas ir pakeistas Reglamentas Nr. 44/2001, todėl Teisingumo Teismo pateiktas pastarojo reglamento nuostatų išaiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatoms tiek, kiek šių dviejų Sąjungos teisės aktų nuostatas galima

laikyti lygiavertėmis (2018 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Kuhn*, C-308/17, EU:C:2018:911, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Be kita ko, tokie yra Reglamento Nr. 44/2001 15–17 straipsniai ir Reglamento Nr. 1215/2012 17–19 straipsniai.

39 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalis taikoma tuo atveju, kai įvykdytos trys sąlygos, t. y. pirma, sutarties šalis yra vartotojas, veikiantis su tikslu, kurį galima laikyti nesusijusiu su jo profesine veikla, antra, sutartis tarp tokio vartotojo ir profesionalaus tarpininko iš tikrųjų buvo sudaryta ir, trečia, tokia sutartis priklauso vienai iš minėto 17 straipsnio 1 dalies a–c punktuose nurodytų kategorijų. Šios sąlygos yra kumuliacinės, todėl jei viena iš trijų sąlygų neįvykdyta, jurisdikcija negali būti nustatyta pagal vartojimo sutartims taikomas taisykles (šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Hobohm*, C-297/14, EU:C:2015:844, 24 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

40 Kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, šioje byloje Teisingumo Teismui pateiktas klausimas susijęs su pirmąja iš šių trijų sąlygų, t. y. sutarties šalies „vartotojo“ statusu.

41 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra patikslinęs, kad sąvoka „vartotojas“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 ir 18 straipsnius, turi būti aiškinama siaurai, atsižvelgiant į šio asmens padėtį konkrečioje sutartyje pagal tos sutarties pobūdį ir tikslus, o ne į subjektyvią šio asmens padėtį, nes tas pats asmuo tam tikruose sandoriuose gali būti laikomas vartotoju, o kituose – ūkio subjektu (šiuo klausimu žr. 2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

42 Remdamasis tuo Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad minėtame reglamente nustatytos specialios taisyklės, skirtos apsaugoti vartotojui kaip silpnesnei šaliai, taikomos tik sutartims, kurios niekaip nėra susijusios su asmens verslu ar profesija ir buvo sudarytos siekiant patenkinti privačius jo poreikius (2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

43 Ši speciali apsauga nėra pateisinama sutarčių, kurių tikslas yra profesinė veikla, net jeigu ja numatyta verstis ateityje, atveju, nes būsimas veiklos pobūdis visai nekeičia to, kad tai yra profesinė veikla (2019 m. vasario 14 d. Sprendimo *Milivojević*, C-630/17, EU:C:2019:123, 89 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Vadinasi, Reglamento Nr. 1215/2012 17–19 straipsniuose nustatytos specialios jurisdikcijos taisyklės iš esmės taikomos tik tuomet, kai šalių sudarytos sutarties tikslas nėra atitinkamų prekių ar paslaugų naudojimas profesiniams tikslams (šiuo klausimu žr. 2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

45 Būtent atsižvelgiant į šias pastabas reikia išnagrinėti, ar asmuo, kuris pagal tokią sutartį, kaip SKS, sudarytą su maklerio bendrove, tarpininkaujant šiai bendrovei sudaro sandorius FOREX rinkoje, gali būti laikomas „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį.

46 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nei nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nei Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje nėra nieko, iš ko būtų galima spręsti, kad bendrosios sutarties ar nurodyto SKS sudarymas yra J. Petruchová profesinės veiklos dalis. Be to, per teismo posėdį J. Petruchová pripažino (ir jai niekas neprieštaravo), kad šių sutarčių sudarymo momentu ji buvo universiteto studentė ir dirbo ne visą darbo laiką. Ji teigė, kad šių sutarčių sudarymas nesusijęs su jos profesine veikla.

47 Vis dėlto, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismo klausiama, ar, esant tokiai situacijai, kaip apibūdinta šio sprendimo 45 ir 46 punktuose, gali būti atsisakyta fizinį asmenį pripažinti „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento

Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, dėl tokių veiksnių, kaip su tokių sutarčių, kaip SKS, sudarymu susijusi rizika, sandorių vertė, galimos šio asmens žinios ir kompetencija finansinių priemonių srityje ar jo aktyvūs veiksmai FOREX rinkoje.

48 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 4 skirsnio nuostatų, kuriose reglamentuojama su vartojimo sutartimis susijusi jurisdikcija, taikymo sritis apima visų rūšių sutartis, išskyrus nurodytąją šio reglamento 17 straipsnio 3 dalyje, t. y. išskyrus kitokias vežimo sutartis nei tos, kuriose už bendrą kainą numatyta kelionė ir nakvynė (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *Pillar Securitisation*, C-694/17, EU:C:2019:345, 42 punktą).

49 Vadinasi, tokios finansinės priemonės, kaip SKS, patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 17–19 straipsnių taikymo sritį.

50 Antra, Teisingumo Teismas taip pat yra patikslinęs, kad Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 4 skirsnio nuostatų taikymo srities neriboja konkrečios sumos (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *Pillar Securitisation*, C-694/17, EU:C:2019:345, 42 punktą).

51 Iš tiesų, kaip savo išvados 51 punkte pažymėjo generalinis advokatas, jei Reglamento Nr. 1215/2012 17–19 straipsniai turėtų būti aiškinami taip, kad jie netaikomi, kai investuojama daug lėšų, investuotojas negalėtų numatyti, ar jam bus suteikta šiose nuostatose numatyta apsauga, nes šiame reglamente nenustatyta riba, kurią viršijus sandoris būtų laikomas susijusiu su daug lėšų, o tai prieštarautų Sąjungos teisės aktų leidėjo valiai, išreikštai minėto reglamento 15 konstatuojamojoje dalyje, pagal kurią jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos.

52 Reglamentu Nr. 1215/2012 siekiama teisinio saugumo tikslo – sustiprinti Europos Sąjungoje įsisteigusių asmenų teisinę apsaugą, sudarant sąlygas ir ieškovui lengvai nustatyti teismą, kuriame jis galėtų iškelti bylą, ir atsakovui numatyti teismą, kuriame jam gali būti iškelta byla (2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Feniks*, C-337/17, EU:C:2018:805, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53 Remiantis tuo, kas išdėstyta, visų pirma šio sprendimo 51 punktu, darytina išvada, kad nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodyta aplinkybė, jog SKS sudarymas investuotojui gali būti susijęs su didele rizika patirti finansinių nuostolių, pati savaime neturi reikšmės kvalifikuojant šį investuotoją kaip „vartotoją“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 17 straipsnio 1 dalį.

54 Trečia, dėl klausimo, ar asmens žinios ir patirtis srityje, kurioje sudaryta sutartis (pavyzdžiui, J. Petruchová žinios ir patirtis, susijusios su pagrindinėje byloje nurodytais SKS), gali panaikinti jo „vartotojo“ statusą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, pažymėtina, jog tam, kad asmuo galėtų būti laikomas vartotoju, pakanka, kad jis sudarytų sutartį, kurios dalykas nelaikomas jo profesine veikla. Šiuo aspektu minėtoje nuostatoje neįtvirtinta papildomų sąlygų.

55 Iš tiesų, kadangi sąvoka „vartotojas“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, apibrėžiama kaip priešprieša sąvokai „ūkio subjektas“, ji yra objektyvi ir nepriklauso nuo žinių ir informacijos, kurių atitinkamas asmuo faktiškai turi (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Costea*, C-110/14, EU:C:2015:538, 21 punktą ir 2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 39 punktą).

56 Šiuo klausimu pasakytina, jog manyti, kad kontrahento vartotojo statusas gali priklausyti nuo jo turimų tam tikros srities žinių ir informacijos, o ne nuo to, ar jo sudaryta sutartis skirta jo asmeniniams poreikiams patenkinti, reikštų atsižvelgti į šio kontrahento subjektyvią padėtį. Tačiau, remiantis šio sprendimo 41 punkte nurodyta jurisprudencija, asmens kaip „vartotojo“ statusas turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant tik į jo padėtį konkrečioje sutartyje pagal tos sutarties pobūdį ir tikslus.

57 Ketvirta, pažymėtina, kad asmens, kuris teikia pavedimus per maklerio bendrovę ir dėl to yra atsakingas už savo investicijų grąžą, aktyvūs veiksmai FOREX rinkoje patys savaime neturi reikšmės pripažįstant šį asmenį „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį.

58 Iš tiesų, kaip pažymėjo generalinis advokatas išvados 53 punkte, pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį nereikalaujama, kad vartotojas, sudaręs sutartį, kurios dalykas nelaikomas jo profesine veikla, veiktų kokiu nors konkrečiu būdu.

59 Taigi, nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar sutartiniuose santykiuose su FIBO J. Petruchová veiksmai iš tikrųjų buvo nesusiję su kokia nors profesine veikla ir nepriklausomi nuo šios veiklos, ir padaryti atitinkamas išvadas dėl jos „vartotojo“ statuso, konstatuotina, kad atliekant tokį vertinimą iš esmės patys savaime neturi reikšmės tokie veiksniai, kaip sandorių, sudarytų pagal tokias sutartis, kaip SKS, vertė, su šių sutarčių sudarymu susijusios rizikos patirti finansinių nuostolių dydis, galimos J. Petruchová žinios ir patirtis finansinių priemonių srityje arba jos aktyvūs veiksmai sudarant tokius sandorius.

60 Tai patikslinus, dar reikia išnagrinėti, ar pripažįstant asmenį „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, svarbu tai, kad finansinės priemonės nepatenka į reglamento „Roma I“ 6 straipsnio taikymo sritį, ir tai, kad šis asmuo yra „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą.

61 Iš tiesų siekiant užtikrinti tikslų, kurių Sąjungos teisės aktų leidėjas siekia vartojimo sutarčių srityje, laikymąsi ir Sąjungos teisės darną taip pat reikia atsižvelgti į kituose Sąjungos teisės aktuose vartojamą sąvoką „vartotojas“ (šiuo klausimu žr. 2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *Schrems*, C-498/16, EU:C:2018:37, 28 punktą).

62 Taigi, pirma, reikia pažymėti, kad nors sąvoka „vartotojas“ reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 1 dalyje yra apibrėžta beveik taip pat kaip ir Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalyje, nes pirmojoje nuostatoje numatyta, kad ji taikoma „sutarčiai, sudarytai <…> fizinio asmens, siekiančio tikslų, kurie gali būti laikomi nesusijusiais su jo darbu ar profesine veikla“, pagal reglamento „Roma I“ 6 straipsnio 4 dalies d punktą, siejamą su jo 28 ir 30 konstatuojamosiomis dalimis, šio reglamento 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse įtvirtintos vartojimo sutartims taikytinos taisyklės netaikomos „teisėms ir pareigoms, sudarančioms finansinę priemonę“. Kaip matyti iš reglamento „Roma I“ 30 konstatuojamosios dalies, pagal šį reglamentą finansinės priemonės atitinka Direktyvos 2004/39 4 straipsnyje nurodytas priemones, tarp kurių yra SKS – tai numatyta šios direktyvos I priedo C skirsnio 9 punkte.

63 Tiesa, nors iš reglamento „Roma I“ 7 konstatuojamosios dalies matyti, jog šio reglamento materialinė taikymo sritis ir nuostatos turi atitikti Reglamentą Nr. 44/2001, kurį pakeitė Reglamentas Nr. 1215/2012, vis dėlto negalima daryti išvados, kad Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatos aiškintinos atsižvelgiant į reglamento „Roma I“ nuostatas. Bet kuriuo atveju dėl Sąjungos teisės aktų leidėjo siekiamos darnos Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatų aiškinimas negali prieštarauti jo sistemai ir tikslams (šiuo klausimu žr. 2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *Kainz*, C-45/13, EU:C:2014:7, 20 punktą).

64 Taigi konstatuotina, kad reglamentu „Roma I“ ir Reglamentu Nr. 1215/2012 siekiama skirtingų tikslų. Reglamento „Roma I“ 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad šis reglamentas teisės kolizijos atvejais taikomas sutartinėms prievolėms civilinėse ir komercinėse bylose, siekiant nustatyti taikytiną materialinę teisę, o Reglamentu Nr. 1215/2012 siekiama numatyti taisykles, pagal kurias nustatoma, kuris teismas turi jurisdikciją nagrinėti civilines ir komercines bylas, be kita ko, dėl verslininko ir asmens, veikiančio ne profesinės veiklos tikslais, sutarties, siekiant tokiu atveju apsaugoti tą asmenį (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 2 d. Sprendimo *Pillar Securitisation*, C-694/17, EU:C:2019:345, 42 punktą).

65 Šiuo klausimu pasakytina, kad, kaip konstatuota šio sprendimo 48 ir 49 punktuose, tokios finansinės priemonės, kaip SKS, patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 17–19 straipsnių taikymo sritį, todėl atsisakymas suteikti vartotojui procesinę apsaugą vien dėl to, kad tokia apsauga jam neteikiama teisės normų kolizijos srityje, prieštarautų šio reglamento tikslams.

66 Darytina išvada, kad tai, jog finansinės priemonės nepatenka į reglamento „Roma I“ 6 straipsnio taikymo sritį, neturi reikšmės pripažįstant asmenį „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį.

67 Antra, kalbant apie tai, ar atliekant tokį vertinimą svarbu, kad šis asmuo yra „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą, primintina, kad šioje nuostatoje „mažmeninis klientas“ apibrėžiamas kaip „neprofesionalus klientas“. Pagal šio 4 straipsnio 1 dalies 11 punktą profesionalus klientas yra „klientas, atitinkantis [šios direktyvos] II priede nustatytus kriterijus“.

68 Direktyvos 2004/39 II priedo I skirsnyje nurodyta, kad šioje direktyvoje toliau nurodyti subjektai laikomi profesionaliais, teikiant bet kokias investicines paslaugas, vykdant veiklą ir sandorius su finansinėmis priemonėmis: pirma, subjektai, kurie turi gauti leidimą veiklai finansų rinkose arba kurių veikla šiose rinkose turi būti reguliuojama, pavyzdžiui, kredito įstaigos ar investicinės įmonės; antra, didelės įmonės, atitinkančios du iš trijų tokių kriterijų, kaip 20 000 000 eurų bendras balansas, 40 000 000 eurų grynoji apyvarta ir 2 000 000 eurų nuosavų lėšų; trečia, viešieji subjektai ar institucijos, kaip antai šalies vyriausybės, centriniai bankai ar Pasaulio bankas; ketvirta, kiti instituciniai investuotojai. Tačiau subjektai, priskiriami prie vienos iš šių keturių kategorijų, gali pateikti prašymą juos laikyti neprofesionaliais klientais.

69 Pagal Direktyvos 2004/39 II priedo II skirsnį šio priedo I skirsnyje nepaminėti klientai gali būti laikomi profesionaliais jų prašymu. Tam, kad klientas, apie kurį negalima daryti prielaidos, kad jis turi tokių pačių žinių ir patirties kaip ir profesionalūs klientai, būtų laikomas profesionaliu, turi būti atliktas tinkamas išankstinis vertinimas. Profesionalaus kliento statuso suteikimas reiškia, kad buvo patikrinta, ar asmuo tenkina bent du iš trijų tokių kriterijų: pirma, per paskutinius metus atitinkamoje rinkoje jis įvykdė vidutiniškai 10 stambių sandorių per ketvirtį, antra, jo finansinių priemonių portfelis yra didesnis nei 500 000 eurų ir, trečia, jis mažiausiai vienus metus profesionaliai dirbo finansų sektoriuje.

70 Tai patikslinus pažymėtina, kad „klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 10 punktą, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra „profesionalus klientas“, ar „mažmeninis klientas“, suprantamas kaip „bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kuriam investicinė įmonė teikia investicines ir (ar) pagalbines paslaugas“.

71 Taigi, kitaip nei „vartotojas“, kuris, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalies, yra fizinis asmuo, „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą, gali būti ir juridinis asmuo.

72 Konkrečiai kalbant, kaip iš esmės išvados 85 punkte pažymėjo generalinis advokatas, mažmeniniai klientai gali būti juridiniai asmenys, kurie neatitinka dviejų iš trijų reikalavimų, kad būtų prilyginti profesionaliems klientams ir būtų tokiais laikomi pagal Direktyvos 2004/39 II priedo II skirsnį, arba juridiniai asmenys, kurie, nors ir laikomi profesionaliais klientais, pagal Direktyvos 2004/39 II priedo I skirsnį paprašė nelaikyti jų profesionaliais.

73 Tuo remiantis taip pat darytina išvada, kad „mažmeninio kliento“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 10 ir 12 punktus, statusas nesiejamas su sąlyga, kad asmuo turi nevykdyti komercinės veiklos, priešingai nei pripažįstant asmenį „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį.

74 Be to, šiose nuostatose numatytu „vartotojo“ ir „mažmeninio kliento“ statusu siekiama skirtingų tikslų.

75 Kaip matyti iš šio sprendimo 64 punkto, pirmasis statusas suteikia apsaugą nustatant teismą, turintį jurisdikciją priimti sprendimą civilinėse ir komercinėse bylose, o antruoju, kaip matyti iš Direktyvos 2004/39 II priedo I skirsnio nuostatų, siekiama apsaugoti investuotoją, visų pirma kiek tai susiję su informacijos, kurią jam turi pateikti investicinė įmonė, apimtimi.

76 Vadinasi, nors negalima atmesti galimybės, kad „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą, gali būti laikomas „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį, jeigu jis yra fizinis asmuo, veikiantis ne kaip komercinę veiklą vykdantis asmuo, šios dvi sąvokos, atsižvelgiant į jų apimtį ir nuostatomis, kuriose jos numatytos, siekiamus tikslus, ne visai sutampa.

77 Darytina išvada, kad tai, jog asmuo yra „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą, savaime neturi reikšmės kvalifikuojant šį asmenį kaip „vartotoją“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalį.

78 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 17 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad fizinis asmuo, kuris pagal tokią sutartį, kaip SKS, sudarytą su maklerio bendrove, tarpininkaujant šiai bendrovei sudaro sandorius FOREX rinkoje, laikytinas „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jei šios sutarties sudarymas nepriskiriamas prie to asmens profesinės veiklos, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Atliekant tokį kvalifikavimą, pirma, iš esmės neturi reikšmės tokie veiksniai, kaip sandorių, sudarytų pagal tokias sutartis, kaip SKS, vertė, su šių sutarčių sudarymu susijusios rizikos patirti finansinių nuostolių dydis, galimos to asmens žinios ir patirtis finansinių priemonių srityje arba jo aktyvūs veiksmai sudarant tokius sandorius, ir, antra, iš esmės nesvarbu tai, kad finansinės priemonės nepatenka į reglamento „Roma I“ 6 straipsnio taikymo sritį arba kad šis asmuo yra „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/39 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

79 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 17 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad fizinis asmuo, kuris pagal tokią sutartį, kaip sandoris dėl kainų skirtumo, sudarytą su maklerio bendrove, tarpininkaujant šiai bendrovei sudaro sandorius tarptautinėje valiutų rinkoje FOREX (*Foreign Exchange*), laikytinas „vartotoju“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jei šios sutarties sudarymas nepriskiriamas prie to asmens profesinės veiklos, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Atliekant tokį kvalifikavimą, pirma, iš esmės neturi reikšmės tokie veiksniai, kaip sandorių, sudarytų pagal tokias sutartis, kaip sandoris dėl kainų skirtumo, vertė, su šių sutarčių sudarymu susijusios rizikos patirti finansinių nuostolių dydis, galimos to asmens žinios ir patirtis finansinių priemonių srityje arba jo aktyvūs veiksmai sudarant tokius sandorius, ir, antra, iš esmės nesvarbu tai, kad finansinės priemonės nepatenka į 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I) 6 straipsnio taikymo sritį arba kad šis asmuo yra „mažmeninis klientas“, kaip tai suprantama pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos

direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančios Tarybos direktyvą 93/22/EEB, 4 straipsnio 1 dalies 12 punktą.

Parašai.